

Simon Oud maakt een penning die zijn kraag opzet

De inschrijfpenning *Shelter* die Simon Oud in 2018 maakt voor de Vereniging voor Penningkunst is geen gelegenheidswerk. Het is een op de hand te bekijken sculptuur dat naadloos in zijn oeuvre past. Iedere penning van Simon Oud is met de hand gemaakt, gesoldeerd, gepolijst en geëetst in een patina dat ieder exemplaar van deze zinken sculptuur steeds een eigen aanzien geeft. Wie deze penning in zijn bezit krijgt, kan er verzekerd van zijn dat er geen tweede van is.

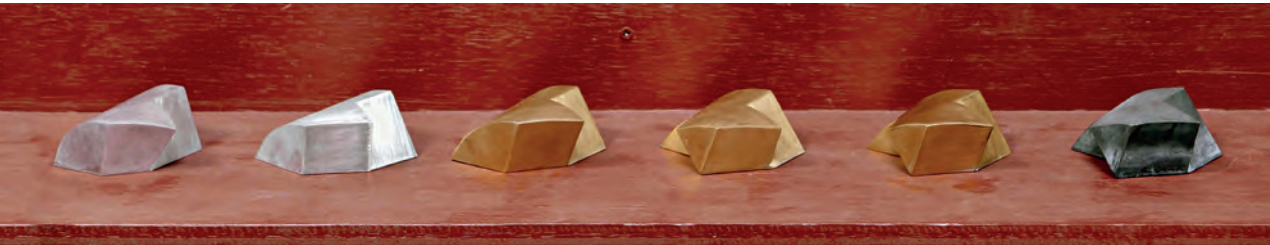
Dat karakter van deze penning had Simon Oud niet van tevoren voorzien. Bij de vraag voor een ontwerp verdiepte hij zich terdege in de geschiedenis van het maken van penningen. Hij ging kijken in het Allard Pierson Museum, in Teylers Museum en in Museum Beelden aan Zee om uiteenlopende uitingen van penningkunst tot zich te nemen. Hij bestudeerde de publicaties en de website van de Vereniging voor Penningkunst. Hij dacht aan gegoten exemplaren uit edelmetaal of half edelmetaal. Hij stak zijn licht op bij brons-

gieters en liet zelfs al een proefmodel in brons gieten. Hij onderzocht in zijn proefontwerpen tal van mogelijkheden, tot een 3D-print in roestvrijstaal aan toe. Hoeveel informatie hem dat ook opleverde, steeds keerde hij op zijn schreden terug: de penning kwam te ver van zijn kunstenaarspraktijk af te staan. Via een omweg keerde hij terug bij zichzelf als beeldmaker.

Als zoon van een tuinder in Bovenkarspel groeide Simon Oud (1956) op in het Noord-Hollandse polderlandschap, dat groene met sloten doorsneden gebied onder de zeespiegel met een lage horizon, waarin her en der functionele bouwsels de kop opsteken. Als hij die boerderijen, schuren, keten en boeten typeert, zegt Oud dat het net is alsof je de kraag van je jas opzet tegen de wind. Iets wat plat is, neemt een staand volume aan, in dwarse hoeken en vlakken. Zo zien veel van zijn sculpturen, meestal uitgevoerd in zink, er dan ook uit. Het zijn persoonlijke stellingen over de positie die hij als mens in het landschap van zijn geboortegrond inneemt. Zijn geometrische beelden doen abstract aan, doordat het vergaande stileringen zijn van agrarische utiliteitsarchitectuur. Tegelijkertijd zijn het persoonlijke interpretaties van de gedaanten die veranderende atmosferische omstandigheden verlenen aan die simpele bouwsels in het landschap. De sculpturen van Simon Oud gaan vooral over lichtval, vlakverhoudingen en ruimtelijke manifestatie, over de verhouding tussen mens en materie.

Om de inschrijfpenning naar zijn hand te zetten, moest Simon Oud terug naar af. Met karton ontwierp hij een hoeveelheid vormen ontleend aan een boet, een benaming voor een schuur of bijschuur die vooral in Noord-Holland

wordt gebruikt. Bij het maken van de kartonnen voorstudies kwam het erop aan dat op de kleine schaal van een penning de monumentaliteit van de vorm overeind bleef en zich ruimtelijk verzelfstandigde. Het kon niet als zo'n boetje in het landschap een vierkantje met een puntdakje blijven. Het was letterlijk millimeterwerk om daarin te slagen. Simon Oud maakte naar aanleiding van een geslaagd kartonnen ontwerp eerst een massief exemplaar in messing, maar het resultaat ontbeerde de ruimtelijke zelfstandigheid die de penning in zijn ogen moest krijgen. Hij greep terug op het materiaal waar hij zo in thuis is: zink. Hij soldeerde een serie proefmodellen in elkaar, steeds kleine variaties aanbrenghend in formaat en vlakverdeling totdat hij een vorm vond die uitdrukte dat de sculptuur een schuilplaats kon zijn, een *shelter* dat beschutting biedt tegen weer en wind, van waaruit je het landschap kunt waarnemen zonder zelf zichtbaar te zijn, een onderkomen als een noodvoorziening. Door de minutieuze behandeling van het onderwerp, zag Simon Oud in de uiteindelijke penning ook de totstandkoming ervan terug: je kunt het maakproces eraan aflezen. Je ziet hoe de verhoudingen

in het beeld zijn gezocht, dat er niets aan is afgemeten, maar dat er gevoelsmatig – op de tast – een wezenlijke verhouding tussen de elementen is ontstaan. De soldeerpunten zijn weggevoerd en de vlakken zijn ten opzichte van elkaar zo verfijnd dat ze een eenheid vormen. Het zink is uiteindelijk geëts in salpeterzuur waaraan koper is toegevoegd. Bij ieder exemplaar is de omgevingstemperatuur van invloed op het patina van de penning. Ook de temperatuur van het etswater en de duur van het afkoelen zijn factoren die tot variatie leiden. Na het schoonmaken van de penning is het telkens verrassend wat er overblijft als huid van iedere sculptuur. Daarbij is een verwerking nagestreefd die tijdloos is, waarin de donkere materie zich afzet tegen het licht dat erop valt, als een reflectie op het moment van de waarneming. Doordat ieder exemplaar handgemaakt is, bevestigt hij de status van de penning als een zelfstandig object met eigen wetten; een kunstzinnig waarmerk van de maker.

Bestelinformatie over de penning *Shelter* van Simon Oud vindt u op pagina 157.

